

Nr 170.

Av herrar **Andersson** i Falkenberg och **Hedlund** i Östersund,
*angående ordnandet av vården av svårskötta obildbara
sinnesslöa.*

Som bekant har staten i princip åtagit sig vården av sådana obildbara sinnesslöa, som äro mera svårskötta, vartill räknas sådana, som äro våldsamma, visa förstörelselusta, äro störande för omgivningen eller grovt osnygga. En anstalt för dylika blev sålunda beslutad vid 1930 års riksdag och i oktober 1935 öppnades denna anstalt, Vipeholms sjukhus utanför Lund med 600 platser för manliga patienter. Med denna anstalt vanns å ena sidan att ålderdomshemmen kunde befrias från en del svårskötta obildbara sinnesslöa av mankön, för vilka vård å sinnesslöanstalt förut icke kunnat erhållas och vilka därför i allmänhet måst hållas isolerade i cell å ålderdomshemmen, å andra sidan att vårdhemmen för obildbara sinnesslöa kunde befrias från alla å dessa anstalter intagna mera svårskötta manliga patienter, vilket var av den största betydelse, då resurser för vården av dylika i stort sett saknas vid våra vårdhem för obildbara sinnesslöa, vilka i allmänhet äro av mindre omfattning med endast ett par avdelningar. Öppnandet av en statens anstalt för svårskötta obildbara sinnesslöa av mankön medförde sålunda stora fördelar för såväl ålderdomshemmen som vårdhemmen för obildbara sinnesslöa.

I slutet av år 1937 blev denna anstalt utvidgad med en ny paviljong med 150 platser för kvinnliga patienter. Detta platsantal utgjorde emellertid endast hälften av det antal, som beräknats vara behöfligt för ändamålet. Det visade sig emellertid snart att icke heller antalet platser för manliga patienter i Vipeholms sjukhus var tillräckligt, i det att det efter dessas fulla beläggning inströmmade nya ansökningar. Antalet till Vipeholms sjukhus anmälda manliga patienter, som väntade på inträde, uppgick sålunda den 30 juni 1938 — enligt en av den då avgående inspektören för sinnesslövården till medicinalstyrelsen ingiven, i Socialmedicinsk Tidskrift nr 11 år 1939 publicerad skrivelse med förslag rörande denna vårdsfrågas lösning — till 99, medan antalet dit anmälda kvinnliga patienter då utgjorde 104. Under de år som sedan dess förflutit har antalet, som väntar på plats å Vipeholms sjukhus, varit i ständig ökning, så att detta numera — enligt vad som från medicinalstyrelsen inhämtats — trots det anstalten blivit icke obetydligt överbelagd, uppgår till *bortemot* 300, i det att det vid senaste årsskiftet utgjorde 291, därav 150 män och 141 kvinnor. Bland den mängd, som sålunda väntar på plats å statens anstalt för svårskötta obildbara sinnesslöa, finnas åtskilliga, som äro anmälda från ålderdomshemmen, där de givetvis äro till stor olägenhet. Och vad vårdhemmen för obildbara sinnesslöa beträffar, har icke

heller för deras vidkommande vunnits vad som avsågs med fastslåendet av den principen, att staten skulle åtaga sig vården av de mera svårskötta obildbara sinnesslöa, i det att det nu åter överallt på dessa anstalter finnas dylika, som äro störande för vården av de lugnare patienterna därstädes.

Som synes är principen, att staten skall åtaga sig vården av de mera svårskötta bland de obildbara sinnesslöa, långt ifrån genomförd. Med hänsyn till det stora antal, som nu väntar på plats å den för endast några få år sedan öppnade statsanstalten för dylika sinnesslöa, kan det väl icke vara någon anledning att längre dröja med utredning, huru den behöfliga ökningen av statliga vårdplatser för svårskötta obildbara sinnesslöa lämpligen bör komma till stånd. Mot en eventuell anmärkning att det med hänsyn till nuvarande tidsförhållanden, vilka förorsaka så stora extra utgifter för statsverket, icke vore lämpligt att upptaga denna vårdfråga till behandling, kan emellertid anföras, att det under alla förhållanden kan vara skäl att utredning i frågan utan dröjsmål igångsättes, så att det, när tiderna blivit bättre, kan bli möjligt att utan ytterligare dröjsmål börja vidtaga åtgärder för anskaffandet av det erforderliga antalet vårdplatser i fråga. För övrigt kan det tänkas, att det, om svårare arbetslöshet skulle inträffa, kunde anses lämpligt, att denna så trängande vårdfråga löstes genom det härför erforderliga byggnadsföretagets upptagande som beredskapsarbete. För möjliggörandet härav fordrades emellertid då, att en utredning, *huru* denna byggnadsfråga bör lösas, vore verkställd.

Med stöd av det här ovan anförda hemställes sålunda,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t måtte låta verkställa utredning angående anskaffandet av erforderligt antal vårdplatser för svårskötta obildbara sinnesslöa.

Stockholm den 22 januari 1941.

Anders Andersson,
Falkenberg.

Verner Hedlund,
Östersund.